

Fra den store plæne (Foto: H S Højvælde)

GEOGRAFISK HAVES VENNER

Nyhedsbrev nr. 1 – 2014

www.geografiskhavesvenner.dk

Forårsvisioner.

Af Hans Jørn Anhøj

Efter den korte periode med sne og kulde er det igen blevet forårsagtigt, og i dag den 8. februar har jeg hørt og set lærken for første gang i år. Fortsætter det milde vejr, vil også træer og buske snart få forårsfornemmelser og gøre knopperne klar til udspring og blomstring.

Men uanset, hvordan den resterende del af vinteren arter sig, er foråret begyndt i Geografisk Haves væksthuse med blomstring i de tidlige kameliaer og midt i marts, når væksthuse åbner for publikum, vil der være et overdådigt blomsterflor!

Og nu til noget helt andet!

Som kommunal virksomhed er Geografisk Have underlagt de samme budgetvariationer/besparelser som de fleste øvrige kommunale områder.

I efteråret resulterede det i to meget beklagelige begivenheder i Geografisk Have. Stillingen som gartnerformand blev nedlagt, og Torben Lauritzen fratrådte med al den viden og erfaring, han besidder. Desuden er et betydeligt antal legeredskaber, der var kasseret af sikkerhedshensyn, fjernet fra legepladsen ved hovedindgangen, uden at det har været muligt at få bevilget penge til genanskaffelse.

I forvejen er det ikke vanskeligt at finde tegn på, at havens ressourcer er knappe. Det er en trist udvikling, som modarbejder den målsætning, hvorefter Geografisk Have skal være en værdsat

familieattraktion for alle i Kolding og en af egnens væsentlige turistattraktioner.

Det er en målsætning, som er politisk besluttet og i høj grad deles af alle os andre.

I 2013 blev der udarbejdet et forslag til en udviklingsplan for Geografisk Have. Udgifterne til realisering af planen over en årrække er løst anslået til 19 mill. kr. - og hvordan skal det kunne realiseres i en tid, hvor der skæres ned på budgettet for havens drift med det uundgåelige resultat, at standarden langsomt sænkes?

Umiddelbart hænger det slet ikke sammen. Jeg er alligevel meget fortrøstningsfuld, fordi havens kvaliteter og potentiale i det hele taget er stort nok til, at der vil kunne opnås bidrag fra fonde m.fl., som sammen med lokale bidrag (i al beskedenhed inklusive GHV's indsats) gør det muligt at gennemføre fornyelser og udvikling.

Medlemmer i GH (Foto: H S Højvælde)

Det forudsætter blot, at der inden for en overskuelig fremtid træffes politisk beslutning og gennemføres et kvalificeret forarbejde.

At det kan lade sig gøre, bekræfter den succesrige udvikling, to af Koldings øvrige lokale attraktioner Koldinghus og Kunstmuseet Trapholt har opnået i de senere år.

Åbne Væksthuse i GH

Kom og oplev de smukke kamelier,
mens de står i fuldt flor.

Frivilligruppen gør dette muligt lør-, søn- og
helligdage fra **15. marts – 21. april (2. påskedag)**
Alle dage fra 13.00 – 17.00.

I den bedste blomstringstid gæster den kendte
kamelieekspert Hans Trautner, Horsens
væksthusene og deler ud af sin enorme viden.

Palmesøndag d. 13. april fra 14 – 16 er datoen
og der er **gratis adgang**

Hverdagshaven i vinteren 2014

Af Tine M. Kierkegaard

Så kom vinteren endelig.

Endelig, fordi vi dermed får tid til at gøre alt det, vi normalt gør, når vi ikke kan komme i haven.

Der males bænke, pottes dahliaer, ryddes op og meget andet.

Stormfald (Foto: H S Højvælde)

I haven kæmper vi stadig med at få has på alle grenene efter stormene i efteråret. Arbejdet har været vanskeliggjort af, at vi ikke har kunnet køre på plænen pga. manglende frost og vandlidende jord.

En af de ting, vi ikke kunne nå i vinter, var at tørre luseskidt af kameliaerne i væksthuset, inden vi alle skal nyde de smukke blomster. Dertil vi har heldigvis

fået hjælp af en lille håndfuld frivillige, som resolut har fattet klud og insektsæbe og tørret det værste af bladene. Tak for det!

Billetsalget, caféen og mandskabsrummene har fået en tiltrængt opfriskning.

Jeg har flyttet mit kontor ud i haven, hvilket jeg er meget glad for, selvom det er på baggrund af den omstændighed, at forvaltningen har sparet en mellemlederstilling væk.

Derfor har vi været nødt til at sige farvel til Torben Lauritzen, naturligvis et stort tab for haven hvilket vi alle i haven er meget kede af.

Ukrudt har der været nok af i haven, men nu er forårsspirene så småt begyndt at pible frem, og med dem kommer også det gode humør tilbage.

Vi glæder os til det egentlige forår kommer.

Kamelia i Væksthuset (foto: H S Højvælde)

Generalforsamling - noget for dig?

Af Hans Jørn Anhøj

Indrømmet - der er ikke meget spræl i begrebet "generalforsamling"; men hvis du alligevel skulle overveje indbydelsen til arrangementet søndag den 23. marts, kan det anbefales at tage med på en rundvisningen i Geografisk Have, hvor en af oplevelserne vil være væksthuses kameliaer i fuldt flor.

Du kan også vælge at starte med kaffe/the og æblekagen, der står klar i mødelokalet fra kl. 14, med mulighed for en hyggesnak med ligesindede inden selve generalforsamlingen.

Vi tror ikke årets, generalforsamling giver anledning til megen diskussion.

Det gør til gengæld punktet efter generalforsamlingen:

Forslag til udviklingsplan for Geografisk Have.

Forslaget, der kan ses på både GHV's og Geografisk

Haves hjemmeside, forventes færdigbehandlet i Kulturudvalg og Byråd i år, og det er derfor nu, vi skal have den præsenteret og diskuteret i GHV.

Geografisk Haves leder Tine Kierkegaard vil krydre sin præsentation af planen med fotos af Geografisk Have og dens planteverden, når den præsenterer sig smukkeste.

Så mød op og nyd en eftermiddag, hvor Geografisk Have og dens venner er i centrum!

Geografisk Haves Venners bestyrelse

Løg- og knoldplanter skal lægges omhyggeligt for at få succes.

Af Tine M. Kierkegaard

Som nævnt i den forrige artikel er det vigtigt at kigge på sine løg og knolde allerede ved indkøb af materialet, men det er mindst lige så vigtigt at kigge på de forhold, planten skal gro under.

Jordbundsforhold

Den jord, de hollandske løgproducenter dyrker i, består for det meste af sand beriget med humus og med et stort indhold af skaller, der tilfører jorden kalk. Det er de ideelle vækstbetingelser, da løg- og knoldplanter trives bedst i porøs, veldrænet, næringsrig, neutral til svagt basisk jord.

Det stemmer desværre ikke altid overens med den jord, vi har til rådighed her i Danmark, hvor det generelt er sandblandet lerjord, dvs. med et meget lille indhold af sand til forskel fra lerblandet sandjord.

I Geografisk Have er jorden endog meget lerholdig.

(Foto: H S Højvælde)

For at få de optimale betingelser for løgvækster og specielt de, der ikke skal op hvert år, er det vigtigste, at jorden er veldrænet (løs, porøs jord, hvor vandet ikke bliver stående i jorden).

Løg og knolde må aldrig være konstant fugtige, da de derved bliver angrebet af svampe og råd.

Lægning

Mellem 7 og 10 dage inden løg eller knolde lægges, bearbejdes jorden grundigt, så den når at tørre ud. Er jorden for tung (lerholdig) iblandes 15-25 % groft sand. Sandjord tilføres til gengæld sphagnum for at holde på lidt af fugtigheden. Mangler jorden næring, kan gødning vandes ud umiddelbart efter lægning af løg eller knolde.

De fleste løg og knolde skal lægges, når de er i hvile. For langt de fleste vedkommende (vinterhårdføre, forårsblomstrende), er det i det tidlige efterår (august/september) og for de sommerblomstrende i det tidlige forår (marts).

For at undgå svampeangreb kan løg og knolde pudres med et svampemiddel inden lægning. Dette gælder især, hvor oprindelsesland er Tsinan-området (Kina), hvor temperaturudsvinget ikke er så stort. Vælg vokseplads efter løgets eller knoldens oprindelsessted.

Pagoden i sol (Foto: H S Højvælde)

Læggedybden er også vigtig for et godt resultat. Som hovedregel gælder stadig, at man kan lægge løg og knolde 1 x deres egen højde i tung jord og 2 gange eller mere deres egen højde i let jord.

Der skal dog altid dækkes med mindst 5 cm jord. For visse arter af liljer, tidløs og tulipaner lægges lidt dybere.

Selve hullet skal være 1½ gang løgets/knoldens omkreds. Efter lægning trykkes der let til, og kun hvis det er tørt på læggetidspunktet, vandes ganske let.

Visse arter af Tulipa, Lilium, Scilla, Fritillaria og Ornithogalum kan også lægges i græs.

Pasning

Løg og knolde, der ikke tages op, har brug for gødning til dannelse af næste års blomstring og

forlængelse af plantens levetid (dog ikke planter i græs).

Flydende gødning er bedst, da den optages hurtigt og har et lavt kvælstofindhold, bløde løg undgås. Der gødes første gang knopperne viser sig og derefter hver anden uge afhængig af jorden. I lerholdigt jord lidt mindre gødning, da næringsindholdet her er større.

Løg/knolde, der tages op, gnides forsigtigt fri for jord, pudres mod skimmel og lægges et frostfrit,

køligt og tørt sted.

Formering og sygdomme og skadedyr er et kapitel for sig. Det kan bringes i en artikel en anden gang. Rigtig god fornøjelse med løg og knolde.

Her følger en lille oversigt over, hvordan det forholder sig, som hovedregel, for slægterne. Er man interesseret i specielle arter, er enhver henvendelse til mig velkommen.

Slægt	Jordens surhedsgrad	Sommerforhold	Lysforhold
Allium	Neutral jord	Kræver sommertørke	Sol, en del også skygge
Caloscordum	Neutral jord	Intet specielt	Sol-skygge
Bulbocodium	Neutral jord	Vanding nødvendig	Sol-skygge
Colchicum	Neutral jord	Kræver sommertørke	Sol
Merendera	Neutral jord	Intet specielt	Sol
Brimeura	Svagt basisk jord	Intet specielt	Sol
Chionodoxa	Neutral jord	Kræver sommertørke	Sol
Hyacinthella	Svagt basisk jord	Kræver sommertørke	Sol-skygge
Hyacinthoides	Neutral jord	Intet specielt	Sol-skygge
Hyacinthus	Svagt basisk jord	Kræver sommertørke	Sol
Muscari	Neutral jord	Intet specielt el. sommertørke	Sol
Ornithogalum	Neutral jord	Intet specielt	Sol-skygge
Puschkinia	Neutral jord	Kræver sommertørke	Sol-skygge
Scilla	Neutral jord	Meget forskelligt, afhængigt af arten	Meget forskelligt, afhængigt af arten
Cardiocrinum	Neutral jord	Vanding nødvendig	Skygge
Erythronium	Neutral jord	Intet specielt	Halvskygge
Fritillaria	Neutral jord	Kræver sommertørke	Sol, en del også skygge
Gagea	Neutral jord	Intet specielt	Sol-skygge
Lilium	Flest neutral, men også basisk og sur forekommer	Vanding nødvendig	Sol
Lloydia	Neutral jord	Intet specielt	Skygge
Nomocharis	Neutral jord	Vanding nødvendig	Halvskygge
Notholirion	Neutral jord	Vanding nødvendig	Halvskygge

Kontingent 2014

Om kort tid udsendes den årlige kontingent-opkrævning enten med e-mail eller som almindelig post. Hvis du ikke har modtaget opkrævningen inden den 10. marts, eller den er blevet væk, kontaktes kasserer Jonna Ingvertsen, tlf. 23 30 73 38 eller mail: jonnaqvist@hotmail.com - så det nye medlemskort kan være klar til sæsonåbningen 1. maj.

Bemærk de nye kontingentsatser:

Personligt medlemskab	210 kr.	Forening	350 kr.
Familiemedlemskab	320 kr.	Firma	550 kr.